

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 12, No. 4, 2017, pp. 708 - 723

OJED

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

แนวทางการพัฒนาครูของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพ
ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน

Approaches for Prep International Kindergarten's teacher development
according to the concept of visible learning

นางสาวธิดา สีสลาปัญญาเลิศ *

Thitida Leelapanyalert

ผศ.ดร. นันทรัตน์ เจริญกุล **

Asst. Prof. Nantarat Charoenkul, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงกรณีศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมคือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพตามกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ชัดเจน ตัวอย่างที่ใช้ คือ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพ สาขาสุทธิสารและลาดพร้าว โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้อำนวยการ และ ครูทุกคน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนและการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน PNI และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนมีทั้งหมด 7 ด้านดังนี้ 1) ครูมีความรักและมุ่งมั่นในการเป็นครูโดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในทางบวกสูงสุด 2) โรงเรียนมีโครงการพัฒนาครูโดยส่งเสริมให้ครูมีความรักในการสอน และ มีความใส่ใจในกระบวนการเรียนรู้ 3) โรงเรียนมีการวางแผนหลักสูตรและบทเรียนให้มีความท้าทายอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 4) ก่อนเริ่มเรียน นักเรียนรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจในครูและเพื่อน กล้าแสดงความคิดเห็นและสื่อสารกับครู กล้าที่จะลองผิดลองถูก 5) ครูให้ความสำคัญในการให้ผลสะท้อนระหว่างบทเรียนโดยใช้วิธีการประเมินหลายแบบเพื่อส่งผลสะท้อนให้นักเรียนได้อย่างรวดเร็ว 6) หลังจบบทเรียน นักเรียนรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ ความเคารพ เชื่อใจ และมีทัศนคติต่อการเรียนในแง่บวก 7) ทัศนคติของผู้บริหารและครูในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้มาก แนวทางการพัฒนามี 3 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้แบบชัดเจนให้เป็นนโยบาย 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีโครงการอบรมครูและบุคลากร 3) ผู้บริหารควรสร้างเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) เพื่อใช้ในการวัดคุณภาพการปฏิบัติงานของครู

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: thitida@prep.ac.th

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: nantarat@gmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this research were to study 1) the current education management at Prep International Kindergarten based on the visible learning framework and 2) to propose management strategies for developing teacher development program. The research was a case study using a mixed method approach. The sample population consisted of Sutthisarn & Ladprao campuses. The respondents are 1 head teacher, 2 Thai principals and all teachers (13). The main instruments of this research were a semi-structured interview and a rating scaled questionnaire. The statistics used were frequency, mean, percentage, standard deviation, PNI and content analysis. The results concerning the visible learning framework with 7 perspectives' revealed that 1) All adults were passionate & inspired and vigilant about create positive affects on achievement for students; 2) The school provided development program to help teachers seek pathways towards showing passion for teaching & learning; 3) When planning lesson, teachers invoked appropriate challenges that engage the students' commitment; 4) The climate of starting lesson provided high value of trust; 5) Teachers applied multiple assessment methods to provide feedback to students; 6) Students felt respect, trust, optimism and welcomed into class; 7) School leaders and teachers believed it was their roles to develop positive relationships in school. The management strategies are 1) The school sets clear objective on visible learning; 2) School provides training and coaching program for teachers; 3) The management use rubrics in to measure teacher's performance.

คำสำคัญ: แนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน/ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพอร์พ/ แนวทางการพัฒนาครู

KEYWORDS: VISIBLE LEARNING FRAMEWORK/ CURRENT EDUCATION MANAGEMENT/ MANAGEMENT STRATEGIES FOR DEVELOPING TEACHER DEVELOPMENT PROGRAM.

บทนำ

การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยการร่วมมือกันเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพโดยโรงเรียนต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Objectives) ที่ชัดเจน การจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ยังต้องสร้างความท้าทาย การพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ (Challenge) (Creative) และมีความยืดหยุ่น (Flexibility) เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติทางบวกเมื่อได้รับโอกาสหรือเผชิญกับสิ่งท้าทายใหม่ ๆ) เมฆินทร์, 2556) โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จึงเริ่มเปลี่ยนเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบการจัดโครงการ) Project - based curriculum) เป็นหลักสูตรที่ไม่จำกัดเพียงแต่ในห้องเรียน แต่จะเน้นการเชื่อมโยงครู นักเรียน และชุมชนเข้าสู่ชุมชนแห่งความรู้ทั่วโลก โดยบทบาทของครูจะเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุน และ ช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนสารสนเทศ และ ข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นองค์ความรู้ รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือสู่การปฏิบัติและปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ได้จริง เปรียบเสมือนเป็นการเรียนรู้

เพื่อสร้างความรู้ในตนเอง การจัดการศึกษาจะมีคุณภาพหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพของครูในโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีคุณภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนให้เติบโตเป็นบุคลากรให้มีคุณภาพและมีความพร้อมในศตวรรษที่ 21 ได้ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ผู้วิจัยมีความสนใจในกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน (Visible Learning) ซึ่งเป็นที่รู้จักและมีการใช้ในห้องเรียนต่างประเทศมานาน โดยงานวิจัยการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน (Visible Learning) (Hattie, 2012 :15) ได้ให้ความสำคัญกับ 3 กระบวนการคือ 1) กระบวนการสอนของครูในรูปแบบเชิงลึก 2) การที่ครูได้รับผลสะท้อนในกระบวนการสอนของตนเอง เช่น การได้รับการประเมินจากหัวหน้า หรือการได้รับผลสะท้อนจากครูด้วยกันเอง และ 3) การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างเรียน (Formative assessment) และการให้ผลสะท้อนที่มีคุณค่าแก่นักเรียน (Feedback) โดยนักเรียนจะนำผลสะท้อนที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ในตนเอง

กระบวนการสอนของครูแบบเชิงลึก (Hattie, 2012 : 18) หมายถึง การสอนโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เนื้อหาสาระและกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยครูจะคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน (Respect children as individual learners and plan accordingly) บทบาทที่สำคัญมากของครูคือการที่ครูมีความเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความเข้าใจในสิ่งที่ตัวเองเรียนรู้อย่างน้อยเพียงใด (Teachers see learning through the eyes of their students) และให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ให้นักเรียนกลายเป็นครูของตัวเอง (Help students to become their own teachers) หมายถึงการที่นักเรียนมีความอยากเรียนรู้ ต้องการที่จะศึกษาสิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลาไม่ใช่ต้อง การเรียนรู้เฉพาะงานที่ครูมอบหมายหรือต้องการเรียนรู้เพียงเพื่อนำมาสอบ โดยคุณสมบัติของครูในการสอน แบบเชิงลึกมีดังนี้ (Hattie, 2012 : 28 – 35)

1) ครูมีทักษะและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้วยกระบวนการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนรวมทั้งมีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ที่นักเรียนได้เรียนไปในบทเรียนก่อนหน้านี้เข้ากับองค์ความรู้ใหม่ที่ครูกำลังสอน และมีความสามารถในการปรับหรือเปลี่ยนวิธีการสอนได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ในบทเรียนนั้นโดยครูจะคอยสังเกตอย่างใกล้ชิดว่ามีนักเรียนคนไหนที่ไม่เข้าใจหรือเรียนตามไม่ทันหรือไม่ ซึ่งการสังเกตอย่างใกล้ชิดพร้อมกับการปรับกระบวนการสอนในห้องเรียนนับได้ว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียนอีกทางหนึ่ง (Rubie-Davis & Hattie & Hamilton, 2006 : 429-430).

2) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียนให้มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน (Lee, 2012 : 387-389) โดยการสร้างความไว้วางใจ (Trust) ให้เกิดขึ้นในห้องเรียน ครูต้องเป็นบุคคลที่สร้างให้ห้องเรียนมีบรรยากาศของการเรียนรู้ในทางบวก โดยนักเรียนมีความกล้าที่จะลองผิดลองถูกการตอบผิดหรือการเข้าใจผิดเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ในตนเอง เมื่อนักเรียนมีทัศนคติในการเรียนที่ดีนักเรียนก็จะพร้อมใจกันมีส่วนร่วม (Engagement) มีความมุ่งมั่น (Commitment) และมีความมั่นใจ (Confident) ที่จะเรียนรู้

การที่ครูได้รับผลสะท้อนในกระบวนการสอนของตนเอง (Hattie & Timperley, 2006 : 83-86) เช่น การที่ครูได้รับการประเมินจากหัวหน้าหรือการได้รับผลสะท้อนจากนักเรียน โดยหัวใจสำคัญของการให้ผลสะท้อนคือความต้องการพัฒนาและส่งเสริมให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Increase Learning Outcomes) ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการพูดคุย (Discuss) แลกเปลี่ยน (Exchange) รวมทั้งการวิพากษ์ (Critique) ที่ครอบคลุมถึงกระบวนการสอน อุปสรรค และผลลัพธ์ที่ได้ในเชิงสร้างสรรค์และมีการผลักดันให้ครูเห็นความสำคัญของการวางแผนร่วมกัน (Planning) ทำงานร่วมกัน (Collaboration) และการประเมินผลร่วมกัน (Evaluating) ซึ่งผลจากการได้รับผลสะท้อนจะเป็นเครื่องมือช่วยในการระบุได้ว่าแนวทางการสอนแบบใดที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้สูง ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยระบุได้ว่ากระบวนการเรียนรู้แบบใดที่ไม่ค่อยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้นัก แล้วนำมาจัดบันทึกไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนของทั้งตัวเองและครูท่านอื่นต่อไป

การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างเรียน (Formative assessment) (Wiliam, 2011 : 45-48) และการให้ผลสะท้อนที่มีคุณค่าแก่นักเรียน (Feedback) โดยครูจะมีทักษะในการประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนอยู่มากน้อยเพียงใด นักเรียนมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเป้าหมายการเรียนรู้ นั้น ๆ ไปถึงระดับไหน ซึ่งครูที่มีความสามารถในการสอนแบบเชิงลึกนี้เองจะสามารถระบุได้ว่านักเรียนคนไหนเริ่มไม่เข้าใจ นักเรียนคนไหนเริ่มตามไม่ทัน นักเรียนคนไหนเริ่มไม่มีสมาธิพร้อมทั้งมีทักษะในการให้ผลสะท้อนในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ โดยนักเรียนจะนำผลสะท้อน (Feedback) เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาอย่างมีทิศทางนั่นเอง

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นที่มาของการทำวิจัยเรื่องนี้ เพื่อต้องการศึกษาว่าสภาพของการจัดการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพชรเมื่อเทียบกับกรอบการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนเป็นอย่างไร และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพชรให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ชัดเจนนั่นเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพชรเมื่อเทียบกับกรอบการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพชรให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ชัดเจน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเอาตารางการตรวจสอบคุณสมบัติและมุมมองต่าง ๆ (Visible learning checklist) ที่พัฒนาโดย Prof. John Hattie มาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย (Hattie, 2007 : 207-211) ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้านดังนี้

1. ความรักและความมุ่งมั่นในการเป็นครู (Inspired and passionate teaching)

2. โปรแกรมการพัฒนาครู (Teacher development program)
3. การวางแผนหลักสูตรและบทเรียน (Curriculum & Lesson Planning)
4. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนเริ่มบทเรียน (Starting the lesson)
5. การให้ผลสะท้อนระหว่างบทเรียน (During the lesson: feedback)
6. สิ่งที่ต้องทำหลังจบบทเรียน (The end of the lesson)
7. ทักษะคิของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน (Mind frames of school leaders and teachers)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการวิจัยทั้งหมด 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติ เพรพเมื่อเทียบกับกรอบการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน โดยใช้กรอบแนวคิดที่พัฒนาโดย Prof. John Hattie (Hattie, 2007 : 207-211) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแบบสอบถามที่พัฒนาโดย Prof. John Hattie ที่เรียกว่า รายการตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจนภายในห้องเรียน (Checklist for “Visible Learning Inside”) แล้วนำมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติขนาดเล็ก โดยผ่านการตรวจสอบปรับแก้จากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงเครื่องมือ หลังจากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากคำถามปลายเปิด และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ชัดเจน สำหรับขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม มาสรุปสภาพปัจจุบันและนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพแล้วนำเสนอแนะมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจนได้ตรวจสอบอีกครั้ง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพทั้ง 2 สาขา คือ โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพ สาขาสุทิสาร และ สาขาลาดพร้าว ผู้ให้ข้อมูล (Respondents) แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 3 ท่าน โดยผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เลือกผู้บริหารที่มีบทบาททางด้านวิชาการและการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนได้แก่ ครูใหญ่ (Head Teacher) จำนวน 1 ท่าน และผู้อำนวยการ (Principal) ของทั้ง 2 สาขาอีก 2 ท่าน
- 2) ครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียนทั้ง 2 สาขา คือครูผู้สอนในโรงเรียนสาขาสุทิสารจำนวน 8 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนสาขาลาดพร้าวจำนวน 5 คน รวมครูทั้งสิ้น 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi – structured interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโดยคำถามที่ใช้เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสามารถให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลเชิงลึกได้ โดยแบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันทั่วไป ประสิทธิภาพการสอนและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ที่ซัดแจ้งในโรงเรียน

แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งนำมาใช้ในการสอบถามครูซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คำถามถึงสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ที่ซัดแจ้งของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 6 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแบบสอบถามที่พัฒนาโดย Prof. John Hattie ที่เรียกว่ารายการตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ที่ซัดแจ้งภายในห้องเรียน (Checklist for “Visible Learning Inside”) แล้วนำมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพ ซึ่งในแบบสอบถามได้ครอบคลุมถึง 7 ด้านคือ

2.1) ความรักและความมุ่งมั่นในการเป็นครู (Inspired and passionate teaching)

2.2) โปรแกรมการพัฒนาครู (Teacher development program)

2.3) การวางแผนหลักสูตรและบทเรียน (Curriculum & Lesson Planning)

2.4) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนเริ่มบทเรียน (Starting the lesson)

2.5) การให้ผลสะท้อนระหว่างบทเรียน (During the lesson: feedback)

2.6) หลังจบบทเรียน (The end of the lesson)

2.7) ทศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน (Mind frames of school leaders and teachers)

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะหรือแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ซัดแจ้ง

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ 1) ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ซัดแจ้ง แล้วรวบรวมนำข้อคำถามที่พัฒนาโดย Prof. John Hattie (2012) มาเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบถึงสภาพปัจจุบันของโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพ โดยมีการนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 2) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ หลังจากปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) 3) ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้การวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน PNI และ วิเคราะห์เนื้อหาจากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างจากผู้บริหารสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าเก็บข้อมูล 2) ผู้วิจัยทำการ

เก็บข้อมูลโดยทำการสัมภาษณ์ครูใหญ่ และ ผู้อำนวยการด้วยตนเองโดยนัดหมายวันและเวลาล่วงหน้า 3) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับครูทุกคนด้วยตนเอง และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน 4) ผู้วิจัยนำทမ်းมาทำการถอดเทปเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ 5) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดเพื่อสร้างข้อสรุปในแต่ละประเด็นตามกรอบการวิจัยและนำข้อสรุปที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครู วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันทั่วไปของการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ที่จัดแจ้งในโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผล และ จัดลำดับแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียงในแต่ละประเด็นตามกรอบการวิจัย จากนั้นทำการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (Semi – structured interview) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของครูใหญ่และผู้อำนวยการซึ่งนำเสนอในรูปแบบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันทั่วไปของการจัดการเรียนรู้เมื่อเทียบกับกรอบการจัดการเรียนรู้ที่จัดแจ้ง โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียงในแต่ละประเด็นตามกรอบการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพชรเมื่อเทียบกับกรอบการจัดการเรียนรู้ที่จัดแจ้ง

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพชรเมื่อเทียบกับกรอบการจัดการเรียนรู้ที่จัดแจ้ง โดยสรุปจากการตอบแบบสอบถามของครูทุกท่านในโรงเรียนซึ่งมีทั้งหมด 7 ด้านดังต่อไปนี้

1.1 สภาพปัจจุบันครูในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพชรมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าครูมีความรักและมีความมุ่งมั่นในการเป็นครู ($\bar{X}=5.08$, $S.D.=0.69$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ในทางบวกต่อนักเรียนทุกคน ($\bar{X}=5.31$, $S.D.=0.48$) รองลงมาคือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการสอนเพื่อสร้างผลลัพธ์ในการเรียนรู้ทางบวกให้กับนักเรียนทุกคน ($\bar{X}=5.15$, $S.D.=0.55$) มุมมองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือบุคลากรทุกคนตระหนักว่ากระบวนการสอนของครูมีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้และมีผลต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X}=4.85$, $S.D.=0.80$)

1.2 ครูในโรงเรียนมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าโรงเรียนมีโปรแกรมที่ช่วยในการพัฒนาครูโดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) 4.88 และ $S.D. = 0.76$ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโปรแกรมที่ส่งเสริมให้ครูมีความรักในการสอน

และมีความใส่ใจในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{x}=5.38$, S.D = 0.65) อันดับต่อมาคือโรงเรียนปลูกฝังครูให้เป็นตัวอย่างที่ดีในการแสดงความอ่อนน้อม ความเคารพต่อทุกคนในโรงเรียน ($\bar{x}=5.15$, S.D = 0.90) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือโรงเรียนมีโปรแกรมในการพัฒนาให้ครูมีความสามารถในการให้ผลสะท้อนกับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x}=4.46$, S.D = 0.97) ซึ่งครูเห็นด้วยในบางส่วนเท่านั้น

1.3 ในมุมมองด้านการวางแผนหลักสูตรและบทเรียน พบว่าสภาพปัจจุบันครูมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าโรงเรียนมีการวางแผนหลักสูตรและบทเรียนโดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{x}$) 5.08 และ S.D = 0.71 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูมีการจัดเตรียมบทเรียนและกิจกรรมที่มีความท้าทายอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ($\bar{x}=5.54$, S.D.=0.52) รองลงมาคือครูจัดเตรียมบทเรียนและกิจกรรมที่สร้างให้นักเรียนมีความมั่นใจและตั้งใจในการทำกิจกรรม ($\bar{x}=5.38$, S.D.=0.51) ส่วนมุมมองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือครูมีการสังเกตจดบันทึกและมีความเข้าใจในความเชื่อมโยงของบทเรียนที่เคยเรียนบทเรียนปัจจุบันและเป้าหมายของการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.85$, S.D.=0.69)

1.4 ภาพรวมสภาพปัจจุบันในมุมมองด้านสิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนเริ่มบทเรียนพบว่าครูมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{x}$) 5.05 และ (S.D) 0.77 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจในครูและเพื่อน มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและสื่อสารกับครูพร้อมกับรับรู้ว่าการลองผิดลองถูกเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ซึ่งครูทุกคนเห็นด้วยอย่างมากที่สุด ($\bar{x}=5.67$, S.D.=0.49) ลำดับต่อมาคือบทบาทที่สำคัญของครูคือผู้กระตุ้น (Activator) ให้นักเรียนต้องการเรียนรู้และเป็นผู้ประเมิน (Evaluator) การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูทุกคนเห็นด้วยอย่างมากที่สุด ($\bar{x}=5.54$, S.D.=0.52) มุมมองที่ครูเห็นด้วยแค่บางส่วนคือ ในกระบวนการของการวางแผนการเรียนรู้ ครูจะเลือกวิธีการสอนสำหรับบทเรียนนั้น ๆ เป็นขั้นตอนสุดท้าย และทำการประเมินด้วยตัวเองว่าวิธีการสอนที่เลือกนี้จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเพียงใด ($\bar{x}=4.38$, S.D.=0.65) อีกมุมมอง คือ “การออกแบบการสอนแบบย้อนหลัง” ($\bar{x}=4.15$, S.D.=0.80)

1.5 สภาพปัจจุบันครูมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าโรงเรียน และครูได้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้ผลสะท้อนระหว่างบทเรียน ($\bar{x}$) 4.90 และ (S.D) 0.70 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูใช้วิธีการประเมินหลายแบบเพื่อช่วยให้สามารถส่งผลสะท้อนของการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างรวดเร็ว และนำผลที่ได้มาปรับกระบวนการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้ประสิทธิภาพสูงขึ้น ($\bar{x}=5.23$, S.D=0.73) ลำดับที่ 2 มี 2 มุมมองได้แก่ 1) ครูมีความใส่ใจว่าเด็กได้รับผลสะท้อนและสามารถตีความหมายของผลสะท้อนที่ได้รับอย่างถูกต้องและ 2) ครูและนักเรียนให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนมากกว่าการได้รับผลสะท้อนว่าทำถูกหรือผิด ($\bar{x}=5.08$, S.D=0.76) ส่วนมุมมองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดโดยครูมีความเห็นด้วยเพียงบางส่วนมี 2 ด้าน คือ 1 คือครูตระหนักถึงความสำคัญของคำถาม 3 ข้อคือ (1) เป้าหมายการเรียนรู้ครั้งนี้ (2) นักเรียนจะทำอะไรให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ (3) นักเรียนจะทำอะไรต่อไป มุมมองที่ 2 คือ ครูมีความมุ่งมั่นในการให้ผลสะท้อนที่เชื่อมโยงกับคำถาม 3 ข้อข้างต้น ($\bar{x}=4.46$, S.D=0.52)

1.6 สภาพปัจจุบันครูมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าโรงเรียนและครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งที่ต้องนึกถึงภายหลังจากจบบทเรียน ($\bar{x}$) 5.15 และ S.D = 0.54 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือห้องเรียนน่าเรียน

และนักเรียนทุกคนรู้สึกได้ว่าได้รับการต้อนรับ ได้รับการยอมรับ การให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ความเชื่อใจ มีทัศนคติต่อการเรียนในแง่บวก ($\bar{X}$ =5.31, S.D.=0.63) อันดับสุดท้ายมี 2 มุมมองคือ (1) นักเรียนรู้สึกว่าเป็นเป้าหมายการเรียนรู้มีความท้าทายอย่างเหมาะสม และ (2) ครูได้นำเอาข้อมูลจากการทำกิจกรรมมาเป็นปัจจัยในการวางแผนบทเรียนหรือกิจกรรมในอนาคต ($\bar{X}$ =5.08, S.D.=0.49)

1.7 สภาพปัจจุบันครูมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมีความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน $\bar{X}$ 5.20 และ S.D.=0.61 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือทัศนคติของครูที่เชื่อว่าบทบาทที่สำคัญของครูคือการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน และครูด้วยตนเอง ($\bar{X}$ =5.54, S.D.=0.66) ลำดับต่อมาคือการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีการเรียนรู้แบบการสนทนาการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การโต้ตอบกันมากกว่าการพูดของครูเพียงฝ่ายเดียว ($\bar{X}$ =5.38, S.D.=0.51) และทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ชอบความท้าทายและมีความตั้งใจที่จะจัดการเรียนรู้ให้ดีที่สุด ($\bar{X}$ =5.38, S.D.=0.65) มุมมองที่ครูเห็นด้วยน้อยที่สุดคือทัศนคติที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเชื่อว่าทั้งตนเองคือผู้นำและผู้บริหารการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ =4.92, S.D.=0.64)

2. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติแพร่เมื่อเทียบกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ขัดแย้งโดยสรุปจากการสัมภาษณ์ครูใหญ่และผู้อำนวยการ ซึ่งครอบคลุมกรอบแนวคิดทั้ง 7 ด้านดังต่อไปนี้

2.1) สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีความรักและความมุ่งมั่นในการเป็นครูพบว่าด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นตรงกันมากที่สุดมีอยู่ 5 ด้าน คือ 1) ครูทุกคนตระหนักดีว่าบทบาทของครูมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างสำคัญที่สุด 2) ครูทุกคนพร้อมและเต็มใจที่จะนำกระบวนการสอนใหม่ ๆ หรือ ทดลองการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ๆ มาแนะนำเสนอให้กับนักเรียน 3) ครูมีความสุขจากการเห็นพัฒนาการของนักเรียนซึ่งนับว่าเป็นรางวัลและเป็นกำลังใจที่มีค่าให้กับครู 4) ครูได้มีการให้ผลสะท้อนต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและการสื่อสารให้ผู้ปกครองรับทราบ และ 5) ครูมีความเอาใจใส่กับนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.04 เท่ากันทั้ง 5 ด้าน

2.2) สภาพปัจจุบันของการอบรมพัฒนาครู (Teacher Development Program) พบว่าด้านที่ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นตรงกันมากที่สุดคือการอบรม 2 ประเภท (1) การอบรมอย่างเป็นทางการ (Formal Training) โดยแบ่งเป็น (1.1) การอบรมภายใน (In house training) (1.2) การอบรมภายนอก (External Training) (2) การอบรมอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Training) คือการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของครูที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนี้ (2.1) การกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างเป็นนิสัย (2.2) การสังเกตเทคนิคใหม่จากการสอนจากครูท่านอื่น (2.3) การส่งเสริมให้ครูได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และ (2.4) การพัฒนาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนด้านที่กล่าวถึงน้อยที่สุดคือการสร้างวัฒนธรรมของการให้และการรับผลสะท้อน (Giving and receiving feedback) ให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในโรงเรียน

2.3) สภาพปัจจุบันของการวางแผนหลักสูตรและบทเรียนพบว่า ด้านที่ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นตรงกันมากที่สุด คือ ในมุมมองของเนื้อหาหลักสูตรครูใหญ่คอยตรวจสอบว่าหลักสูตรของโรงเรียนมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักสูตร Early Years Foundation Stage มุมมองของการจัดเตรียมหลักสูตร โรงเรียน ได้มีการเตรียมหลักสูตรในแนวตั้ง (Vertical Alignment) หมายถึงการเตรียมหลักสูตรของแต่ละวิชาให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันระหว่างชั้น และการเตรียมหลักสูตรในแนวนอน (Horizontal alignment) คือ การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ theme Base โดยทุกวิชาใช้ theme เดียวกัน เป็นการสร้างโอกาสให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับปฐมวัย

2.4) สภาพปัจจุบันของก่อนเริ่มบทเรียน พบว่าด้านที่ผู้บริหารทั้ง 3 คนได้กล่าวถึงมีดังนี้ (1) ครูให้ความสำคัญกับความพร้อมทางร่างกายของนักเรียน (2) ครูให้ความสำคัญกับความพร้อมทางจิตใจของนักเรียน (3) ครูสร้างบรรยากาศทางกายภาพในห้องเรียนให้น่าอยู่ และ (4) ครูได้คำนึงถึงกิจกรรมที่จัดเตรียมว่าเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนรู้แล้วด้วยความท้าทาย ส่วนมุมมองที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวกล่าวถึงคือการจัดห้องเรียนในแบบที่สามารถโยกย้ายหรือปรับเปลี่ยนเฟอร์นิเจอร์ได้

2.5) สภาพปัจจุบันของช่วงเวลาที่เกิดการเรียนการสอนในห้องเรียน พบว่าด้านที่ผู้บริหารทั้ง 3 คนกล่าวถึงคือ (1) ครูมีการสังเกตถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนอย่างทั่วถึงเพราะนักเรียนแค่ 15 คนต่อ 1 ห้อง (2) ครูใช้คำชมอย่างมีคุณค่าในการส่งเสริมให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้ ในทางตรงกันข้ามครูใช้กลยุทธ์ Time out เพื่อเป็นการทำโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (3) ครูใช้ภาษาอย่างเหมาะสมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ภาษาให้กับนักเรียนทุกคน (Excellent model for language) (4) ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับนักเรียนทุกคน และ (5) ครูมีความเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบแตกต่างกัน ครูจึงเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้มี ความหลากหลายเพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในด้านที่ตนเองถนัด และ ในด้านที่เพื่อนถนัด ส่วนมุมมองที่มีผู้บริหารเพียงคนเดียวกล่าวถึงคือในบางวิชาครูจะอธิบายให้นักเรียนรู้ตั้งแต่ก่อนเริ่มการสอนว่าเป้าหมายของการเรียนรู้นี้คืออะไร

2.6) สภาพปัจจุบันของกระบวนการหลังจบบทเรียนพบว่า สิ่งที่ผู้บริหารทั้ง 3 คนได้กล่าวถึงคือ (1) ครูมีการแชร์พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนระหว่างครูด้วยกัน (2) ครูจะทำการวัดความเข้าใจของนักเรียนโดยทดสอบผ่านรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเล่นเกมสนับสิ่งของ การอ่านคำหรือประโยค (3) การใช้ Progress report ประเมินความสามารถในด้านต่าง ๆ โดยครูใหญ่เป็นผู้จัดเตรียมเกณฑ์ให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น (4) ครูทบทวนถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนแล้วเขียนเป็นรายงานเพื่อนำมาพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างลุ่มลึกในวันประชุมครูและผู้ปกครอง และ (5) ครูมีหน้าที่ประเมินการสอนของตนเอง (Self Evaluation) เพื่อสะท้อนว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมมีผลต่อการเรียนรู้อย่างไร ข้อดี ข้อเสีย สิ่งที่ยังอยากนำมาใช้อีก และสิ่งที่อยากปรับเปลี่ยนเป็นต้น อันดับต่อมาที่ผู้บริหารจำนวน 2 ใน 3 กล่าวถึงคือ ครูมีการประเมินว่านักเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ และ ครูยกตัวอย่างผลงานที่ดีของเพื่อนในห้องเป็นการใช้พลังทางบวกส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตาม และอันดับสุดท้ายที่ผู้บริหารเพียง 1 ท่าน

กล่าวถึงคือครูได้ให้ผลสะท้อนในการเรียนรู้ของบทเรียนนั้น ๆ ภายหลังจบบทเรียน และครูควรนำผลจากการประเมินการสอนของตนเองมาเป็นข้อมูลในการจัดเตรียมการสอนในอนาคต

2.7) สภาพปัจจุบันของทัศนคติผู้บริหารและครู สิ่งที่โรงเรียนให้ความสำคัญมากที่สุดคือ 1) คุณภาพของครู สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและความเป็นอยู่ร่วมกัน (Social environment) 2) ครูตระหนักถึงประโยชน์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านกิจกรรม 3) ครูรับรู้ที่โรงเรียนคาดหวังให้นักเรียนเป็นเด็กที่มีอิสระในการเรียนรู้ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่จัดเตรียมไว้ให้และเป็นผู้ที่รักการเรียนรู้ (4)ผู้บริหารและครูมีทัศนคติที่ดีต่อการทดลองเทคนิคการสอนใหม่ๆ เปิดรับความคิดใหม่ๆ 5) ครูส่วนใหญ่มีทัศนคติในการรับฟังความคิดเห็น คำติชม และคำแนะนำต่าง ๆ ในทางบวก (Open minded) 6) ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการสร้างสัมพันธ์ที่ดีของทุกคนในโรงเรียน

3. แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารถึงข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารอยากนำมาปฏิบัติเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพให้มีทิศทางเดียวกับกรอบการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ผู้บริหารให้คำแนะนำแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ด้านนโยบายการพัฒนาครูและด้านการอบรมพัฒนาครูดังนี้

3.1.การกำหนดนโยบายการพัฒนาครู

3.1.1 การกำหนดให้แนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนเป็นนโยบายการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนและสื่อสารให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบ โดยผู้บริหารทั้ง 3 ท่านมีความเห็นตรงกันคิดเป็นร้อยละ 14.29

3.1.2 การสร้างเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) การปฏิบัติงานของครูในมุมมองต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อครูจะได้เข้าใจถึงเป้าหมายการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน โดยผู้บริหารทั้ง 3 ท่านมีความเห็นตรงกันคิดเป็นร้อยละ 14.29

3.1.3 การสร้างวัฒนธรรมของครูในโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยเริ่มตั้งแต่ 1) การจัดเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ 2) การแบ่งปันเทคนิคการสอนหรือประสบการณ์ในห้องเรียนให้ครูท่านอื่นฟัง 3) การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมภายนอกมาจัดเก็บและแบ่งปันให้ครูท่านอื่น โดยผู้บริหารกล่าวถึง 2 ท่านคิดเป็นร้อยละ 9.51

3.1.4 การสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้มีการส่งเสริม กระตุ้นและแรงบันดาลใจให้ครูมีความสุขกับการเป็นครูอย่างเป็นธรรมชาติ โดยผู้บริหารกล่าวถึง 2 ท่านคิดเป็นร้อยละ 9.51

3.2 การกำหนดโครงการเพื่ออบรมและพัฒนาครู

3.2.1 การอบรมให้ครูในโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการให้ผลสะท้อนอย่างมีคุณค่า ซึ่งผู้บริหารทั้ง 3 ท่านมีความเห็นตรงกันคิดเป็นร้อยละ 14.29

3.2.2 การอบรมเทคนิคการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนหลัง (Backward Designing) เพราะครูบางคนไม่ได้นำเทคนิคนี้มาใช้ระหว่างวางแผนการเรียนรู้ โดยผู้บริหารทั้ง 3 ท่านมีความเห็นตรงกันคิดเป็นร้อยละ 14.29

3.2.3 การอบรมให้ครูตระหนักถึงคำถามสำคัญ 3 ข้อก่อนเริ่มการสอนคือ

3.2.3.1) เป้าหมายของการเรียนรู้คืออะไร (Where am I going?)

3.2.3.2) จะทำอะไรให้เดินไปถึงเป้าหมาย (How am I going there?)

3.2.3.3) เป้าหมายการเรียนรู้ต่อไปคืออะไร (Where to next?)

โดยผู้บริหารทั้ง 3 ท่านมีความเห็นตรงกันคิดเป็นร้อยละ 14.29

3.2.4 โรงเรียนควรมีการอบรมถึงกระบวนการที่จะส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงสิ่งที่เด็กปฐมวัยเห็นหรือเข้าใจ เช่น การให้ครูท่านอื่นเล่าให้ฟังถึงผลสะท้อนที่ได้รับจากนักเรียนหลังการทำกิจกรรม

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ชัดเจนโดยมีผลวิจัยในภาพรวมดังนี้

1) ด้านความรักและความมุ่งมั่นในการเป็นครู ปัจจุบันครูทุกคนมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าครูในโรงเรียนมีความรักและมีความมุ่งมั่นในการเป็นครู และผลจากแบบสอบถามเห็นว่าความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ควรได้รับการพัฒนาได้แก่ การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของครู และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารก็เห็นด้วยถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Hattie (2012) ที่ให้ความสำคัญถึงคุณลักษณะพึงประสงค์ที่ครูทุกคนควรมีได้แก่ ความรักในการเป็นครู (Passionate) (mitmentCom) ความทุ่มเทความมั่นใจ ในสิ่งที่ตนเองสอน (Expert) และมีความเชี่ยวชาญ (eConfidenc) (30 –Hattie, 2012 : 28) เพราะคุณลักษณะเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนในสถานศึกษา

2) ด้านโครงการพัฒนาครู ปัจจุบันครูทุกคนมีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าโรงเรียนมีโครงการพัฒนาครูที่เหมาะสม คือ 1) การอบรมแบบเป็นทางการ เช่น การจัดการอบรมภายในและการส่งครูเข้ารับการอบรมกับองค์กรภายนอก 2) การอบรมแบบไม่เป็นทางการ เช่น การสังเกตเทคนิคการสอนใหม่ ๆ จากครูกันเอง หรือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอนระหว่างครู 3) การพัฒนาครูผ่านกระบวนการประเมินผล แต่อย่างไรก็ตามถ้าโรงเรียนต้องการพัฒนาให้มีกระบวนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ครูมีความสามารถในการให้ผลสะท้อนกับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารเองก็มีความเห็นสอดคล้องตรงกับผลงานวิจัยของ Hattie & Timperley ที่ได้กล่าวว่าการให้ผลสะท้อนอย่างมีคุณค่าภายในเวลาที่เหมาะสมจะเป็นการส่งเสริมให้ประสิทธิผลจากการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเห็นได้จากค่า Effect size ที่มีค่าสูงถึง 0.95 (Hattie & Timperley, 2007 : 90-93)

3) ด้านการวางแผนหลักสูตรและบทเรียน พบว่าปัจจุบันครูส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าโรงเรียนมีการวางแผนหลักสูตรและบทเรียนอย่างเหมาะสม ผลจากแบบสอบถามคือครูได้มีการจัดเตรียมบทเรียนที่มีความท้าทายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารครูในโรงเรียนจะร่วมกันวางแผนหลักสูตรและบทเรียน โดยคำนึงถึงทั้งการวางแผนหลักสูตรในแนวดิ่ง (Vertical Alignment) ร่วมกับการวางแผนหลักสูตรในแนวนราบ (Horizontal Alignment) และจากผลการประเมินความต้องการ

จำเป็น สิ่งที่ผู้บริหารต้องพัฒนาเพื่อให้โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้เข้าสู่การจัดการเรียนรู้แบบรู้แจ้ง คือ การส่งเสริมให้ครูมีการวางแผนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสในการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้เอง เพื่อนักเรียนจะได้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และอบรมให้ครูเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงบทเรียนที่เคยเรียนเข้ากับบทเรียนปัจจุบันรวมถึงตั้งเป้าหมายสำหรับการเรียนรู้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Meta-analyses ของ Hattie ในนักเรียนมากกว่า 80,000คน ที่มี Effect size สูงถึง 1.44นั่นเอง (Hattie, 2009 : 44)

4) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก่อนเริ่มบทเรียน จากแบบสอบถามพบว่าปัจจุบันครูเห็นด้วยอย่างมากที่สุดว่านักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจในครูและเพื่อน นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและสื่อสารกับครู พร้อมกับรับรู้ว่าการลองผิดลองถูกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ปัจจัยที่มีความสำคัญมากอีกอย่างหนึ่งคือครูตระหนักดีว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ (Activator) และบทบาทในการเป็นผู้ประเมิน (Evaluator) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในการเรื่องความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจของนักเรียนก่อนเริ่มบทเรียน รวมทั้งยังคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้มีความเหมาะสม และจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือการออกแบบการสอนแบบย้อนหลัง (Backward design) หมายถึงกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้แล้วนำเป้าหมายการเรียนรู้มาออกแบบกิจกรรมภายในห้องแล้วจึงกำหนดทรัพยากรหรือสื่อการสอนที่ต้องใช้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wiggan & McTighe ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดเตรียมการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ได้อย่างสูงคือการออกแบบย้อนหลัง เพราะถ้าครูได้ตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนจะทำให้ครูไม่หลงประเด็นในการสอน ครั้นนั้น ๆ นั่นเอง (Wiggan & McTighe, 2005)

5) การให้ผลสะท้อนระหว่างบทเรียนจากแบบสอบถาม พบว่าปัจจุบันครูเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าโรงเรียนและครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ผลสะท้อนระหว่างบทเรียน โดยมุ่งมองที่ให้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูใช้วิธีการประเมินหลายแบบเพื่อช่วยให้ผลสะท้อนของการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งเอาผลสะท้อนที่ได้มาปรับกระบวนการสอนให้มีความเหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้ผลลัพธ์จากการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทุกคนได้กล่าวถึง 1) ครูมีการสังเกตถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้อง เรียนได้อย่างทั่วถึงเพราะมีนักเรียน 15 คนต่อ 1 ห้องเรียน 2) ครูใช้คำชมอย่างมีคุณค่าในการส่งเสริมให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้ ในทางตรงกันข้ามครูให้กลยุทธ์ Time out เพื่อเป็นการทำโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และ 3) ครูเป็นแบบอย่างในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม และจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดได้แก่ ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญ of คำถาม 3 ข้อ คือ เป้าหมายที่ต้องการจากการเรียนรู้ครั้งนี้คืออะไร นักเรียนจะอย่างไรให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้และนักเรียนจะทำอะไรต่อไป/เป้าหมายการเรียนรู้ในอนาคตคืออะไร ซึ่งปัจจุบันครูในโรงเรียนยังไม่ได้รับการอบรมอย่างเป็นทางการถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่การจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ที่ชัดเจน ทำให้ครูยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของ 3 คำถามข้างต้น

แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนอนุบาลนานาชาติเพรพให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ชัดเจน

1. **แนวทางการพัฒนาด้านนโยบาย** ผู้บริหารควรมีการกำหนดให้มีการนำกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน (Visible learning) มาเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน
2. **แนวทางการพัฒนาครู** ผู้บริหารของโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการอบรมครูและบุคลากร (Training) และการสอนงาน (Coaching) โดยการ Coaching เป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลง (Change) พฤติกรรมต่าง ๆ (Behaviors) แนวโน้มของการพัฒนา (Improvement) และปัญหา (Problem) ที่เกิดขึ้น
3. **แนวทางการด้านการบริหาร** ผู้บริหารควรคำนึงถึงการสร้างเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) เพื่อใช้ในการวัดมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู (Teacher performance) ให้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ซึ่งการมี Rubrics อย่างชัดเจนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครูได้เห็นเป้าหมายในการสอนอย่างชัดเจน (Visible goal for teachers)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยส่งเสริมให้มีการอบรมครู (Training) ครอบคลุมถึงการสร้างวัฒนธรรมของการสอนงาน (Coaching) และการแบ่งปันประสบการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบสามารถให้ครูท่านอื่นเข้าไปศึกษาได้ ซึ่งตรงกับผลที่ได้จากการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้บริหารในด้านการอบรมพัฒนาครู และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน
2. ผู้บริหารควรกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู (Rubrics) ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการนำมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ครูใหญ่และผู้อำนวยการโรงเรียนเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอื่นยังสามารถนำไปปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนตนเอง
3. ผู้บริหารควรมีการแจ้งผลการประเมินผลการปฏิบัติงานให้ครูผู้ถูกประเมินรับทราบอย่างเป็นขั้นตอน โดยให้การสนับสนุนและชื่นชมในสิ่งที่ครูทำได้ดีอยู่แล้วเพื่อเป็นกำลังใจให้กับครู พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องร่วมกับครูเพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและผลการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ครูใหญ่และผู้อำนวยการโรงเรียน
4. ผู้บริหารโรงเรียนอื่นควรนำผลการวิจัยด้านแนวทางการพัฒนาครูตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนมาศึกษาถึงประโยชน์และความเหมาะสมในการนำมาปรับใช้ในโรงเรียนของตนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกถึงกระบวนการนำเอาการออกแบบการสอนแบบย้อนหลัง (Backward Design) มาปรับใช้ในโรงเรียน เพราะจากผลการวิจัยมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำในมุมมองของการเตรียมพร้อมก่อนเริ่มบทเรียน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการจัดอบรมครูให้ตระหนักและเข้าใจในการให้ผลสะท้อน (Feedback) ในระดับต่าง ๆ เช่น (1) การให้ผลสะท้อนในด้านเนื้อหา (Feedback about the task) (2) การให้ผลสะท้อนในด้านกระบวนการที่จะส่งเสริมไปสู่เป้าหมาย (Feedback about the processing of the task) (3) การให้ผลสะท้อนในมุมมองของการจัดระเบียบในตัวเอง (Feedback about self-regulation) (4) การให้ผลสะท้อนในมุมมองการจัดระเบียบในแต่ละปัจเจกบุคคล (Feedback about the self as a person) ซึ่ง Prof. Hattie & Timperley (2007) ได้ให้ความสำคัญ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

เมฆินทร์ ลิขิตบุญฤทธิ์. (2559). *ทักษะแห่งอนาคตการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://www.libraryhub.in.th/2013/07/14/future-skill-for-21st-century-skill-librarian-version/>

ภาษาอังกฤษ

Hattie, J.A.C. (2007). *The paradox of reducing class size and improved learning outcomes*. *International Journal of Education*, 42, (pp. 207-211).

Hattie, J.A.C. (2009). *Visible Learning: A synthesis of 800+ meta-analyses on achievement*. London: Routledge.

Hattie, J.A.C. (2012). *Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning*. London: Routledge.

Hattie, J.A.C. (2015). *What Works Best in Education: The Politics of Collaborative Expertise*. London: Pearson.

Hattie, J.A.C., & Timperley, H (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research* (pp. 81-112).

Rubie-Davis, C., Hattie, J.A.C., & Hamilton, R.J. (2006). *Expecting the best for students: Teacher expectations and academic outcomes*. *British Journal of Educational Psychology* (pp. 429-430).

- Lee, S. Jung. (2012). The effects of the teacher-student relationship and academic press on student engagement and academic performance. *International Journal of Education Vol. 42* (May 2012), 387-389.
- Wiggins, G.P., & McTighe, J. (2005). *Understanding by design (Expanded 2nd ed)*. Alexandria, VA: ASCD.
- William, D. (2011). *Embedded formative assessment*. Bloomington, IN: Solution Tree Press.